

Svar på skriftligt spörsmål SSS 52/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om liberalisering av apoteksverksamheten och prisregleringen av läkemedel

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 52/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml:

Vad ämnar regeringen göra för att öppna för konkurrens inom apoteksbranschen och för att göra om apotekstillståndssystemet så att det bättre svarar mot konsumenternas behov och

hur ämnar regeringen utveckla apoteksverksamheten i samband med social- och hälsovårdsreformen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Apoteksrörelse får drivas med apotekstillstånd som beviljats av Säkerhets- och utvecklings-centret för läkemedelsområdet (Fimea). Tillståndet beviljas för drivande av en viss apoteks-rörelse inom en kommun eller en del av denna. Fimea kan på eget initiativ eller på initiativ av den berörda kommunen inrätta ett nytt apotek, om tillgången på läkemedel förutsätter det. Vid bedömningen av tillgången på läkemedel ska invånarantalet, befintliga apotekstjänster och lokaliseringen av övriga hälso- och sjukvårdstjänster i området beaktas.

I februari 2018 skickade social- och hälsovårdsministeriet ett förslag på remiss. Enligt förslaget ska möjligheterna att inrätta nya apotek utvidgas. Den föreslagna ändringen främjar för egen del konkurrensen inom apoteksbranschen. Enligt förslaget kan Fimea fatta beslut om att inrätta ett nytt apotek också när det med tanke på tillgången till läkemedel inte är absolut nödvändigt, men skulle förbättra servicen i området. När ett nytt apotek inrättas ska man på ett övergripande sätt beakta behoven som personer som sköter sina ärenden i området har, och utöver dem som bor i området beaktar man även dem som handlar i området.

Det ska även bli lättare att inrätta apotek i anslutning till social- och hälsovårdens enheter, till exempel sjukhus. Förslaget syftar framför allt till att säkerställa fungerande tjänster och att läkemedelsförsörjningen för patienter som skrivs ut från hälso- och sjukvårdens enheter kan fortgå utan avbrott. Genom åtgärderna genomförs de riktlinjer regeringens apoteksarbetsgrupp drog upp den 24 april 2017 om att öka antalet apotek och deras verksamhetsställen, att säkra den regionala tillgången på läkemedel samt att inrätta apotek i anslutning till sjukhus och jourmottagningar.

Minutpriset för ett läkemedel har reglerats så att läkemedelspriset är detsamma i hela Finland. Apotekens försäljningsbidrag är degressivt och minskar vartefter läkemedelspriset stiger. För-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 52/2018 rd

säljningsbidraget är reglerat eftersom man på så sätt försöker trygga de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna även för små apotek. I sina riktlinjer har regeringens apoteksarbetsgrupp däremot föreslagit att priset enligt lä-kemedelstaxan för receptfria läkemedel ändras till ett reglerat maximipris och att en över-vakad priskonkurrens för receptfria läkemedel tillåts. Detta gör det möjligt för apoteken att sälja egenvårdsläkemedel billigare utan att pruta på sin egen täckning. Social- och hälso-vårdsministeriet utreder frågan.

I sina riktlinjer tog regeringens apoteksarbetsgrupp även ställning till en utvidgning av apotekens ägarbas och främjandet av apotekens uppgift att tillhandahålla småskaliga hälso- och sjukvårdstjänster. Även dessa helheter håller på att utredas.

Efter att branschen öppnades för konkurrens har antalet apotek ökat i Sverige och Norge, men jämfört med Finland fanns det betydligt färre apotek i dessa länder före ändringen. Läkemedelspriserna påverkades samtidigt av flera åtgärder och det är svårt att säga hur stor inverkan konkurrensen uttryckligen hade på prissänkningen.

Apoteksverksamheten i Finland kommer även att utvärderas i samband med social- och hälsovårds-reformen. Man ska i synnerhet fundera över hur apoteken bättre kan svara mot konsumenternas behov. Det allmänna målet för läkemedelsförsörjningen är att främja befolkningens hälsa och välfärd, att trygga jämlik tillgång till tjänster i hela landet, en heltäckande servicestruktur och kostnadseffektivitet. Var och en som behöver läkemedel ska tryggas modern, ändamålsenlig och kostnadseffektiv läkemedelsbehandling till ett rimligt pris oberoende av boningsort.

Helsingfors 19.3.2018

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila